

13. 5. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řízení o nesrovnalosti dle zákona o evidenci skutečných majitelů

Dne 1. června 2021 vstoupí v účinnost diskutovaný zákon č. [37/2021](#) Sb., o evidenci skutečných majitelů (dále jen „evidenční zákon“) a současně s ním provázané části novely zákona č. [253/2018](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, v platném znění (dále jen „AML zákon“).

Evidenční zákon nově upravuje problematiku skutečných majitelů a fungování jejich evidence. Oproti současné právní úpravě zavádí některé nové instituty a postupy, jako je právě řízení o nesrovnalosti, a dále zejména sankce za porušení v něm uložených povinností.

Nesrovnalost

Nesrovnalostí se dle evidenčního zákona rozumí stav, kdy platné údaje nebo údaje, které byly z evidence skutečných majitelů vymazány bez náhrady nebo s nahrazením novými údaji, neodpovídají nebo neodpovídaly skutečnému stavu, nebo stav, kdy v evidenci skutečných majitelů nejsou zapsány žádné údaje. Jinak řečeno, nesrovnalost v zapsaných údajích se rozumí chyba v údajích aktuálních i dříve zapsaných, případně absence povinně zapisovaných údajů.

Řízení o nesrovnalosti vede soud příslušný k zápisu do evidence skutečných majitelů. U právnických osob tak bude příslušný krajský soud, v jehož obvodu má právnická osoba sídlo. Soud řízení zahajuje bez návrhu, a to na základě oznámení nebo na základě vlastních zjištění.

O nesrovnalosti jsou soud povinni informovat orgány veřejné moci a povinné osoby dle AML zákona, které nesrovnalost zjistí při výkonu své činnosti.

Postup při zjištění nesrovnalosti povinnou osobou

Dojde-li povinná osoba při provádění kontroly klienta k závěru, že údaje o jeho skutečném majiteli (současném nebo bývalém), ke kterému v průběhu této činnosti došla, se liší od údaje uvedeného v evidenci, má povinnost tento rozpor řešit. V první řadě musí povinná osoba klienta na zjištěnou nesrovnalost upozornit a umožnit mu se k těmto zjištěním vyjádřit. Pokud klient nevyvrátí nebo neodstraní nesrovnalost bez zbytečného odkladu (s přihlédnutím k časové náročnosti případného zápisu do evidence skutečných majitelů), oznámí povinná osoba nesrovnalost příslušnému soudu. Oznámení nesrovnalosti soudu povinná osoba doloží skutečnostmi nebo písemnostmi, které nesrovnalost osvědčují, a případně vyjádřením klienta.

Nesplnění výše uvedených povinností je přestupkem, za které povinné osobě hrozí pokuta až do výše 1 000 000 Kč.

Postup soudu

Při zjištění nesrovnalosti soud nejprve evidující osobu vyzve k vyvrácení nebo odstranění nesrovnalosti ve lhůtě, kterou za tím účelem určí. Pokud evidující osoba výzvu neuposlechne, soud usnesením zahájí řízení o nesrovnalosti.

Pokud nesrovnalost spočívala v tom, že do evidence skutečných majitelů nebyl evidující osobou zajištěn zápis žádného údaje, soud o tom po marné výzvě vyrozumí správní orgán příslušný k projednání přestupků.

Soud však nezahajuje řízení o nesrovnalosti automaticky, ale pouze v těch případech, kdy je to vhodné k ochraně práv třetích osob. Zda dojde k zahájení řízení o nesrovnalosti tak soud rozhodne dle svého uvážení s ohledem na povahu a poměry dané evidující osobou, které se nesrovnalost týká. Obecně se tedy řízení nezahájí při každé nesrovnalosti, ale pouze v těch případech, kdy může nesrovnalost způsobit újmu nebo jiné negativní důsledky.

Účastníkem řízení o nesrovnalosti je evidující osoba a popřípadě také ten, o němž má soud za to, že v rozporu s evidenčním zákonem neposkytl evidující osobě potřebnou součinnost (typicky půjde o skutečného majitele).

Současně s vydáním usnesení o zahájení řízení o nesrovnalosti zapíše soud do evidence skutečných majitelů poznámku o nesrovnalosti, v níž uvede, v čem je nesrovnalost spatřována. Tato poznámka má pouze informativní charakter a nespojují se s ní žádné další důsledky.

Výsledkem řízení o nesrovnalosti může být buď vyvrácení, nebo potvrzení nesrovnalosti (případně rozhodnutí, kterým je část nesrovnalostí vyvrácena a část potvrzena).

Je-li nesrovnalost vyvrácena, soud zapíše v rámci poznámky do evidence, že nesrovnalost byla vyvrácena a současně poznámku vymaže. Údaj o výsledku řízení tak bude zřejmý pouze z výpisu s historickými údaji. Z výpisu aktuálních údajů vymazaná poznámka zjevná nebude.

Je-li nesrovnalost potvrzena, soud po nabytí právní moci rozhodnutí o nesrovnalosti zapíše v rámci poznámky o nesrovnalosti, jak bylo v řízení rozhodnuto, den vzniku nesrovnalosti a dobu trvání nesrovnalosti, vymaže nesprávné platné údaje a zapíše údaje odpovídající skutečnému stavu, vyšly-li v řízení najevo. Zároveň soud pošle opis rozhodnutí o nesrovnalosti správnímu orgánu příslušnému k projednání přestupků.

Soud případně rozhodne také o tom, že důvodem nesrovnalosti je neposkytnutí potřebné součinnosti evidující osobě ze strany skutečného majitele. V takovém případě totiž za přestupek spočívající v nesrovnalosti neodpovídá evidující osoba, ale právě osoba, která neposkytla potřebnou součinnost.

Důsledky rozhodnutí o nesrovnalosti

S rozhodnutím o nesrovnalosti se pojí také přestupková odpovědnost. Evidující osoba se totiž dopustí přestupku pokud:

- a. nezajistí včas zápis do evidence skutečných majitelů, nebo
- b. zápis nezajistí do 15 dnů od právní moci rozhodnutí o nesrovnalosti, aby byly do evidence skutečných majitelů zapsány nové údaje, vymazal-li soud nesprávné údaje bez náhrady.

Jak je uvedeno výše, přestupku se též může dopustit osoba, která neposkytla evidující osobě potřebnou součinnost.

Za výše uvedené přestupky lze uložit pokutu až 500 000 Kč.

Zákaz vyplácení zisku a výkonu hlasovacích práv

Dalším negativním důsledkem nesrovnalosti spočívající v tom, že v evidenci skutečných majitelů nejsou zapsány požadované údaje, ať už z důvodu, že právnická osoba nezajistila zápis, nebo že soud

údaje pro nesrovnalost vymazal, je zákaz vyplácení podílu na prospěchu a zákaz výkonu hlasovacích práv.

Evidenční zákon totiž zakazuje obchodní korporaci vyplatit podíl na zisku nebo jiných vlastních zdrojích právnické osobě nebo svěřenskému fondu, který nemá v evidenci skutečných majitelů zapsaného žádného skutečného majitele. Dále se obchodní korporaci zakazuje vyplatit podíl na zisku fyzické osobě - skutečnému majiteli v případě, že není jako skutečný majitel obchodní korporace zapsán v evidenci skutečných majitelů. Zákaz výplaty podílu rovněž platí pro právnické osoby nebo svěřenské fondy, jejichž je tato fyzická osoba rovněž skutečným majitelem.

A zákaz se vztahuje i na samotné hlasování v nejvyšším orgánu. Není-li skutečný majitel obchodní korporace zapsán v evidenci skutečných majitelů, nesmí při rozhodování nejvyššího orgánu této obchodní korporace vykonávat hlasovací práva nebo rozhodovat jako její jediný společník on, ani právnická osoba nebo ten, kdo jedná na účet svěřenského fondu, jejichž je rovněž skutečným majitelem.

Hlasovací práva v obchodní korporaci nesmí při rozhodování nejvyššího orgánu vykonávat nebo jako její jediný společník rozhodovat také právnická osoba, jež nemá v evidenci skutečných majitelů zapsaného žádného skutečného majitele.

V praxi to tedy znamená, že nejen že nesmí být skutečnému majiteli, který není v evidenci skutečných majitelů zapsán, nebo právnické osobě, která nemá skutečného majitele zapsaného, vyplacen zisk, ale tato osoba zároveň nesmí v nejvyšším orgánu o rozdělení zisku (ani jakékoliv jiné záležitosti) hlasovat.

Veřejné zakázky

Velmi negativní důsledky může mít nesrovnalost v případě zájemců o veřejné zakázky.

Od 1.6.2021 si dle zákona č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek, musí zadavatel zjistit údaje o skutečném majiteli vybraného dodavatele, a to získáním úplného výpisu z evidence skutečných majitelů. Pokud nebudou příslušné údaje dodavatele v evidenci skutečných majitelů zapsány a zadavatel je tak nebude moci zjistit, dodavatele vyloučí.

Zadavatel zároveň může závazek z již uzavřené smlouvy na veřejnou zakázku vypovědět nebo od ní odstoupit bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že o dodavateli byly v průběhu zadávacího řízení uvedeny v evidenci skutečných majitelů nepravdivé údaje. K vypovězení nebo odstoupení od smlouvy by pak z důvodu opatrnosti a předcházení případných soudních sporů mělo dojít až v návaznosti na rozhodnutí o nesrovnalosti, kterým soud nepravdivost zapsaných údajů potvrdí.

Závěrem

Domníváme se, že s účinností evidenčního zákona bude velmi obtížné, ne-li nemožné uniknout důsledkům a sankcím spojeným s nezapsanými nebo nesprávně zapsanými údaji v evidenci skutečných majitelů. Doporučujeme tedy všem, na které se evidenční zákon vztahuje, tuto skutečnost nepodcenit a v předstihu se připravit na jeho účinnost.

Aneta Koubková,
paralegal

GT Legal, advokátní kancelář, s.r.o

Pujmanové 1753/10a
140 00 Prague 4

Tel.: +420 224 813 299
e-mail: office@gt-legal.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)